

Plzeňský idnes, 22.10.2013: Kdyby byli živí, už by reagovali, říká parták ztraceného horolezce

22. října 2013 14:45

Lavina nebo neopatrný krok a pád. To jsou podle horolezce Jana Trávníčka nejpravděpodobnější příčiny neštěstí v Himálaji, kde se ztratil plzeňský horolezec Jakub Vaněk a jeho kolega Petr Machold. V Nepálu se pokoušeli o prvovýstup na sedmitisícovku Baruntse.

Jan Trávníček a Jakub Vaněk (zleva) na snímku z roku 2011, kdy společně vystoupili na osmitisícovku Manaslu. |
foto: honzatravnicek.cz

Jakub Vaněk, který je předsedou horolezeckého oddílu TJ Union Plzeň, a teplický chirurg a člen Horské služby Petr Machold se ztratili před týdnem při pokusu o prvovýstup západní stěnou na horu Baruntse (7 162 m.n.m.)

Záchranná akce už pokračuje několik dní ale zatím bezúspěšně. Vrtulník našel jen jejich stan. Podle plzeňského horolezce Jana Trávníčka, který s Jakubem Vaněkem lezl na Gašerbrum a Manaslu, je ale naděje na jejich záchranu mizivá.

Expedici Baruntse tak nejspíš přežili jen Jan Svoboda a Jiří Zmítka, kteří šli klasickou cestou. Na vrchol ale nedošli a vrátili se do základního tábora kvůli nepřízní počasí. Jsou už v pořádku v nepálské metropoli Káthmándú ([o plánech výpravy čtěte zde](#)).

Jakub Vaněk a Petr Machold se pokoušeli o prvovýstup na Baruntse západní stěnou. V čem je tato cesta náročnější oproti té klasické?

Ta stěna je jednak odlehlá a byl to prvovýstup. To znamená, že se pokoušeli prostoupit cestou, kde ještě nikdo nebyl. Svah je určitě prudší a podmínky jsou náročnější než na té normalce. Nikdo tam není, byli tam úplně sami. Prvovýstupy jsou samozřejmě nejnáročnější věci z toho lezení, které my děláme.

Máte představu, co se asi Jakobovi a Petrovi mohlo při výstupu přihodit?

Tam došlo k nějakému velkému zvratu počasí. Přišla sněhová bouřka a napadlo hodně sněhu a kluky to asi uzavřelo v té stěně. Teď jsou dvě možnosti a nikdo to asi nedokážeme vyhodnotit, co se stalo. Buď je něco zavalilo přímo ve stanu, což mohla být lavina nebo cokoliv. A nebo, což si myslím, že je pravděpodobnější, že počkali až se počasí zlepší a začali sestupovat. Začali z té stěny utíkat. Běžně se dělá, že ten stan se tam nechá. Při tom ústupu se těmito věcmi nezatažujete. A při tom sestupu mohla přijít lavina nebo to mohl být neopatrný krok a pád. To už se asi těžko dozvíme.

Myslíte, že je ještě nějaká šance, že se horolezci najdou živí?

Šance je velice mizivá, Skoro bych řekl nulová. V tuto chvíli už je to nějakých osm dní, co se ozvali smskou.

Jakákoli záchrana na takovém odlehlém místě v Nepálu v této nadmořské výšce, tedy v 6 500 metrech, kde se našel jejich stan, je skutečně velice mizivá.

Dá se zachraňovat ve čtyřech tisících v Alpách. Lidé jsou na to lépe připravení a ti záchranáři to lépe umí. A je to v nižší nadmořské výšce. Jenže v 6 500 metrech je problém, aby tam ten vrtulník vůbec vzletl. Ten, který tam létal už třikrát, objevil jen zbytky zdeformovaného stanu. To ale byly jediné stopy, které objevil. Z mého hlediska, když by kluci byli naživu, tak by nějakým způsobem reagovali. Třeba by z toho stanu vyhodili bundu nebo něco, když by tam byli částečně zavalení. To samé v té stěně, vrtulník to propátral a šance je mizivá, bohužel.

Jak náročná je vlastně záchrana horolezců v takových výškách?

Problém je, aby tam vzletl vrtulník, protože je tam už řídký vzduch a vrtule nemá potřebný vztlak. Tato oblast je navíc lehce odlehlá, není to sice někde úplně mimo, ale odlehlé to je. A pěšky se tam v podstatě dostat nedá, protože ledovec, který je pod tím, už je zasněžený, leží tam čerstvý sníh. A ani tam nejsou lidi, kteří by tam došli. To není tak, že pod tu stěnu dojdete za hodinu. Je to třeba den dva pochodu minimálně. Takže jediná šance je z podvěsu z vrtulníku, aby se tam někdo spustil. To je ale obrovské riziko pro ty záchranáře. Do něj by se asi šlo, pokud by tam byly nějaké známky života, to nejspíš jo. Ale ta akce je velmi náročná.

Dá se tedy při podobných výstupech s nějakou pomocí vůbec počítat?

Já mám i zkušenosti z osmitisícovek a tam, když jdete, tak se žádnou záchranou nepočítáte. Víme, že si musíme pomoci sami navzájem. S pomocí zvenku vůbec nepočítáme, že by tam někdo přiletěl a ti záchranáři nám pomohli. Je to prostě daleko, trvá to, počasi je nevyzpytatelné. Na Gašerbrumu se nám to stalo.

Zdeněk Hrubý (*předseda Českého horolezeckého svazu, zahynul letos v Himálaji po prvovýstupu na Gašerbrum, více čtěte zde*) tam měl zdravotní problémy a trvalo dva dny, než tam pro něj přiletěl vrtulník, a to jsme to měli zaplacené dopředu pro tento účel. Po pravdě řečeno ani nejsme vybavení k tomu, abychom někoho hledali v lavinách. Když se někdo do té laviny dostane, tak není šance, že ho zachráníte, skutečně. Padají tam totiž masivní laviny, v nichž jsou i kusy ledu, který vás semele. Navíc záchrana v takových případech musí přijít do hodiny, nebo prostě v krátké době. Jinak nic neřeší. Musíme se prostě spoléhat jen sami na sebe a počítat s tím, že za takových podmínek může být jakákoli chyba nebo zranění fatální. Nemůžeme se spoléhat na nikoho dalšího a kluci to také věděli. Věděli, do čeho jdou, a oba byli zkušení. Dobře věděli, co je tam může čekat.

Dá se popsat, jaké teď panuje v Himálaji počasí?

Je problém v tom, že Himálaj je vysoké pohoří, kde ke zvrátům počasí dochází. Je to běžné a není to nijak výjimečné i v této době, která je lezecká. Obrovský problém je, že když se počasí hodně zkaží, tak napadne třeba půl metru nového sněhu a je velký vítr. Teploty tam jsou běžně kolem minus dvaceti. Ale na to jsme vybavení. Problém je, že vás sníh zavře ve stanu a nevíte, jestli tam budete den, dva nebo tři. Pak už vám může docházet plyn, jídlo, už je to problematické. Ve velkých stěnách, na jaké byli třeba kluci, jsou horolezci ohroženi právě pádem lavin. Protože sníh se na prudkém svahu neudrží a padá dolů.

Mluvil jste před touto výpravou s Jakubem Vaňkem? Měl jste dojem, že je na to dostatečně připravený, že to zvládne?

Těžko hodnotit. Spolu jsme byli na dvou expedicích - na Gašerbrumu, kde se on otáčel pod vrcholem a já jsem to pak dolézal. A na vrcholu jsme pak byli společně až na Manaslu na osmitisícovce. Tohle je těžké hodnotit. Teď jsme spolu netrénováni, naše cesty se prostě lezecky rozešly. Já jsem byl loni na Annapurně s Radkem Jarošem. Takže každý postupoval jinou cestou. Já spíš těma normálkama na vysoké kopce a Kuba chtěl spíš něco lézt v tom nižším. Náročnost těch stěn je samozřejmě obrovská, ale to si každý musí určit sám. Zkušenosti kluci měli a hlavně oni si měli určit, jestli na to mají, nebo nemají. Kdybychom spolu trénovali nebo jsme spolu někde lezli, tak asi vím víc. Hory jsou hrozně nevyzpytatelné. Ony jsou nádherné, ale i když vy žádnou chybu neuděláte, tak stejně k těmto situacím dojít může. Jsou to prostě náhody, které se pospojují za sebou. Nemůžu říct, že udělali chybu, že tam jeli. Ale určitě to bylo těžké a bylo to velké sousto.

Zdroj: http://plzen.idnes.cz/horolezci-ztraceni-v-himalaji-dka-plzen-zpravy.aspx?c=A131022_140929_plzen-zpravy_pp